

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anketa pro učitele

Anketa školy na míru

Tomáš Kohoutek, Jan Mareš

Cesta
ke kvalitě
AE
AUTOEVALUACE ŠKOLY

4
evaluací nástroje

Anketa pro učitele

Anketa školy na míru

Tomáš Kohoutek, Jan Mareš

Anketa pro učitele. Anketa škole na míru.
Tomáš Kohoutek, Jan Mareš

Odborná recenze: doc. PhDr. Jiří Němec, Ph.D.; PhDr. Karel Starý, Ph.D.
Jazyková korektura: Mgr. Radomír Novák
Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012.
ISBN: 978-80-87063-73-6

ANKETA PRO UČITELE. Anketa školy na míru.

Obsah

1	Úvodem	5
2	Cílová skupina	6
3	Principy a struktura evaluačního nástroje.....	7
4	Pokyny pro přípravu ankety	9
5	Evaluační zpráva	12
6	Limity realizace, doporučení pro práci s výsledky	14
7	Procedura vzniku evaluačního nástroje	15
8	Závěrem	16
	Literatura	17
	Přílohy	18
	Nabídka všech otázek základní verze nástroje pro vyučující ZŠ či SŠ	
	Nabídka všech otázek nástroje pro nepedagogické pracovníky škol	
	Ukázka evaluační zprávy	

1 ÚVODEM

Role učitelky či učitele je při dosahování výchovných a vzdělávacích cílů školy nesporně rolí klíčovou. Učitel(ka)¹ je především tím, kdo je v každodenním kontaktu se žáky, výuku do značné míry koncipuje, poskytuje výklad učiva a kontroluje jeho osvojování, poskytuje vedení a řeší situace, k nimž ve škole nebo ve školní třídě dochází. Je rovněž v pravidelném kontaktu s rodiči žáků, stejně jako s vedením školy. V nejužším smyslu je role učitele především rolí erudovaného profesionála odpovědného za zprostředkování kurikulárních priorit (vytčených např. v rámcovém nebo ve školním vzdělávacím programu) žákům či studentům.

Vývoj názorů učitelů na školu a školní edukaci

I tehdy, rozhodneme-li se striktně držet kritéria efektivity vzdělávání a výchovy ve škole, dopustíme se nevyhnutelně určitého zjednodušení. Nelze definovat jedinou a univerzální „správnou“ podobu profesní role učitele. Není neměnná, patří k ní profesní růst či obecněji vývoj (Lukas, 2008, 2009). Ani kurikulum školy nelze omezovat na psané či deklarované cíle, ale zahrnuje nezbytně i kurikulum „skryté“ (např. Anderson, 2002) – škola působí nejen ve směru svých explicitních cílů, ale i prostřednictvím učitele jako osoby a povahou „života školní komunity“ (Urbánek, 2011). Působení učitelů zahrnuje tedy významné individuální charakteristiky (osobní styl, pojetí výuky) a má výrazný sociální aspekt – je rolí „lidskou“ a „společenskou“.

Učitel je od počátku vlastního vzdělávání připravován na roli kvalifikovaného experta, jeho pojetí výuky i vlastní role se však netvoří jen v rámci univerzitní kvalifikace, po příchodu do praxe se mění, vyvíjí a často koriguje (Mareš, 1996). Mění se jeho pojetí vlastní role, žáka, efektivních vyučovacích postupů (Švec, 1996), vnímání vlastních výsledků a odpovědnosti za úspěchy a neúspěchy žáků (Mareš, 1996), vedle změn samých se může rozvíjet i schopnost posuny vnímat a ovlivňovat – sebereflexe a „autodiagnostika“ (Svatoš, 1996). Profesnímu vývoji učitele je sice poskytována systémová podpora – programy celoživotního vzdělávání i evaluace, ty však představují i specifický nárok a jejich efekt nemusí být jednoznačný. Vývoj učitele k profesionálně i osobně uspokojivé podobě mohou v neméně míře podpořit, ale i ohrozit především konkrétní zkušenosti a pocity spjaté s výukou (Lukas, 2008).

Učitel v kontextu školy jako instituce

Profesní život učitele se odehrává v kontextu školské instituce, k níž neodmyslitelně patří jak cíle, poslání, pracovní podmínky a hierarchie, tak i neformalizovaný život komunity vedení školy, učitelů, žáků a rodičů. Učitel je se všemi zúčastněnými stále v interakci a ta má opět vliv na jeho spokojenost v zaměstnání. Souhra v učitelském sboru (Urbánek, 2011), materiální i personální zázemí, které škola poskytuje (nebo by poskytovat měla), styl vedení i úroveň komunikace mezi vedením školy a učitelem, možnost identifikovat se s cíli školy a participovat na jejím chodu – to vše může být pro pozici učitele, subjektivní spokojenost s rolí i efektivitu jeho práce dále určující.

Zapojení názorů učitelů do autoevaluace školy

Jednu z možností, jak poskytnout učitelům příležitost vyjádřit strukturovanou formou své názory na všechny zmíněné oblasti, představuje i evaluační nástroj Anketa pro učitele. Je koncipována tak, aby škola mohla získat poměrně komplexní obecný přehled o tom, jak učitelé pohlížejí na všechny různé aspekty svého působení (na vlastní priority učitele a jeho pojetí výuky, na jeho úspěchy a případné neúspěchy, na jejich příčiny, na kvalitu komunikace a spolupráce se žáky, rodiči, s kolegy i s vedením školy, na obvyklé formy dalšího rozvoje a sebereflexe i na své profesní perspektivy v roli učitele i v dané škole). Evaluační nástroj Anketa pro učitele je doplněn i o modul, který analogicky zjišťuje i zpětnou vazbu pracovní spokojenosti nepedagogických zaměstnanců školy.

Anketa je tedy tematicky rozsáhlá, její zadání však můžete upravit tak, aby co nejlépe vyhovovalo potřebám Vaší školy. V závislosti na koncepci vlastní evaluace a na výsledcích tohoto šetření obecného rázu je možné v následném šetření pro získání detailnějších výsledků využít i další evaluační nástroje projektu Cesta ke kvalitě. Podrobnější návod k práci s metodou a náměty pro interpretaci a případné doplnění výsledků v dalším šetření nabízíme dále v manuálu.

1. V textu dále píšeme zpravidla o učitelích, jsme si však vědomi, že ve velké části současných českých škol převažují v pedagogickém sboru ženy. Podobně jako další autoři však z důvodu určitého zjednodušení používáme označení „učitel“ jako profesní – tedy pro každého, kdo se zabývá výukou (Lukas, 2007).

2 CÍLOVÁ SKUPINA

Anketa pro učitele je určena pro učitele z širokého spektra typů škol (od škol mateřských přes základní včetně speciálních až po školy střední – gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště a integrované školy, i pro školy specifického zaměření – základní umělecké školy, konzervatoře). Při volbě typu školy systém automaticky nabídne odpovídající verzi otázek, maximálně přizpůsobenou potřebám daného typu školy (tzn. se specifickými položkami a naopak bez položek, které jsou pro daný typ školy zpravidla bezpředmětné).

Smyslem nástroje je poskytnout příležitost ke komplexnímu a strukturovanému vyjádření především všem vyučujícím, ale i nepedagogickým zaměstnancům škol. Zatímco nabídka tematických okruhů a otázek ve verzích ankety pro vyučující vedle obecného hodnocení klimatu školy a pracovních podmínek klade důraz především na otázky spojené s pedagogickým působením (cíle pedagogického působení, spokojenost s jejich dosahováním, reflexe a hodnocení vlastních výsledků, možnosti dalšího rozvoje pedagogických kompetencí), stručnější verze pro nepedagogické pracovníky se týká pouze otázek spojených s jejich činností (pracovní podmínky a perspektivy, atmosféra školy). Pro střední odborné školy a střední odborná učiliště je k dispozici i verze ankety určená učitelům odborného výcviku. Vzhledem k odlišným cílům i náplni jejich práce obsahuje modifikované položky. Obě verze jsou však dobře srovnatelné, shodují se svou strukturou i zněním většiny položek. Při souběžném zadání různých verzí ankety (např. učitelům i nepedagogickým zaměstnancům) lze výsledky generovat v rámci jedné zprávy tak, že k odpovídajícím okruhům se zobrazí výsledky od obou (či všech) oslovených skupin zaměstnanců školy. Pokud má škola zájem, může zadat svá vlastní kritéria, podle kterých se mají výsledky rozdělit – například zadávat anketu zvlášť na dvou různých detašovaných pracovištích. I tehdy lze výsledky generovat v rámci jedné zprávy. Technické podrobnosti a návod k postupu při zadávání obsahuje příručka „Návod – Jak používat nástroj“.

Aby bylo možné přiblížit se ideálnímu stavu, kdy se ankety zúčastní reprezentativní část zaměstnanců, je třeba sledovat principy zvyšování návratnosti, o kterých se podrobněji pojednává v kapitole o přípravě a realizaci šetření. U Ankety pro učitele lze sice očekávat vyšší účast respondentů než například u Ankety pro rodiče, i zde je však podmínkou, aby účast byla dobrovolná a anonymní, a i zde proto platí obecné pravidlo, že absolutní návratnosti se u extenzivní ankety nepodaří dosáhnout téměř nikdy a úspěchem je již účast méně než poloviny oslovených. Na povaze výsledků se u anket, které zjišťují spokojenost, může projevit i tzv. samovýběr – zde především proto, že motivaci odpovídat mají obecně ve větší míře respondenti výrazně spokojení nebo naopak výrazně nespokojení, zatímco u těch, jejichž pocity jsou spíše indiferentní, bývá častější i nízká motivace k účasti. U anket, jejichž zadavatelem je de facto zaměstnavatel respondentů, je třeba počítat i s nižší ochotou sdělovat negativní zpětnou vazbu.

Na návratnost dotazníků a z ní vyplývající limity je třeba brát zřetel při interpretaci výsledků ankety. Ačkoli názory učitelů jsou autentickými výpověďmi přímo zúčastněných erudovaných odborných pracovníků, nepředstavují samy automaticky informace typu a váhy expertního posouzení. Jinými slovy, získané výsledky nejsou objektivní zprávou o stavu školy, ale výpovědí o pohledu učitelů na školu, o povaze interakce mezi nimi a školou. Platnost (validita) zprávy a její užitečnost pro školu závisí tedy do značné míry na správné interpretaci těchto výsledků – na zařazení do kontextu podmínek školy, na konfrontaci s ostatními zdroji zpětné vazby (např. evaluační nástroje Anketa pro rodiče, Anketa pro žáky), na další diskuzi nad výsledky v rámci pedagogického sboru.

Získá-li například škola údaje od 50 % respondentů, z nichž 60 % projeví spokojenost s výsledky svých žáků, 30 % vyjádří naopak nespokojenost a zbylých 10 % zvolí odpověď „nedovedu posoudit“, nelze se spokojit s tvrzením, že spokojenost vyjádřila většina zúčastněných vyučujících nebo že spokojených je dvakrát více respondentů oproti nespokojeným. Adekvátní závěr by měl reflektovat, že a) při spíše vyšším zájmu vyučujících o participaci na zpětné vazbě b) sice mírně převažují pozitivní ohlasy, c) relativně nezanedbatelná část z nich ale z ne zcela zřejmých důvodů nemá o výsledcích svých žáků dostatečný obraz. Závěru o výsledcích žáků by tak měla předcházet důkladnější analýza výsledků žáků v jednotlivých oblastech (např. oddíly „Posuďte, nakolik jsou vaši žáci schopní...“, „Do jaké míry se Vám ve Vaší práci daří...“) a prohloubení diskuze právě o tomto tématu. I takovýto výsledek může být velmi hodnotný pro stimulaci další diskuze – jednak blíže označuje téma, kterému by se měla věnovat zevrubnější pozornost než dosud, jednak signalizuje zatím blíže nespecifikovaný problém některého nebo některých žáků, jednak je pro řadu respondentů volba odpovědi „nedovedu posoudit“ i důvodem k sebereflexi a k větší pozornosti pro dané téma v budoucnu.

3 PRINCIPY A STRUKTURA EVALUAČNÍHO NÁSTROJE

Anketa pro učitele je součástí souboru tří desítek evaluačních nástrojů vytvářených v rámci projektu Cesta ke kvalitě. Podtitul „Anketa škole na míru“ vyjadřuje, že se jedná o variabilní metodu dotazování, která má uživatelům nabídnout komplexní výchozí materiál pro vytvoření vlastní verze dotazníku podle aktuálních potřeb školy a usnadnit práci při tvorbě evaluační zprávy školy. Teprve úpravou tohoto výchozího materiálu, tj. volbou tematických okruhů pro evaluaci, volbou položek, případně formulací a zařazením vlastních položek, získává anketa definitivní podobu, která by měla v maximální možné míře respektovat specifika dané školy i potřeby konkrétního šetření. Automaticky se do ankety zahrnují pouze položky, jejichž účelem je krátké obecné hodnocení stavu v jednotlivých oblastech (screening). Pomyslnou „cenou“ za flexibilitu jsou vyšší nároky na přípravu šetření, především na výběr relevantních položek, ale i v pozdější fázi na interpretaci výsledků a finalizaci závěrečné zprávy.

Formálně a tematicky nástroj navazuje na Anketu pro rodiče a Anketu pro žáky. Kompatibilita těchto nástrojů umožňuje provést např. tematické šetření, které zjišťuje názory na určitý aspekt chodu školy z úhlu pohledu všech tří cílových skupin. Anketa pro učitele je však v některých podstatných ohledech nejspecifičtější nástroj z celé trojice anket – názory učitelů lze vnímat jako nejbližší expertnímu posouzení, současně se však jedná o přímo zainteresované osoby v pozici zaměstnance. Anketa tak zůstává především screeningovým nástrojem, tj. metodou, která zjišťuje orientační evidenci o tom, jak respondenti vnímají silné a slabé stránky školy i vlastní působení v rámci školy. Z toho plynou i určitá omezení v interpretační síle výsledků – účast v šetření není povinná, administrace je striktně anonymní (omezuje se tedy i rozsah potenciálně identifikačních údajů – např. uvedení aprobace, třídnictví, délky praxe, pracovní pozice apod.). Opakujeme rovněž, že na výpovědi respondentů je třeba pohlížet jako na názory, jejichž opodstatněnost nemusí být vždy stejně hluboká, a je třeba je hodnotit v souvislosti s dalšími údaji, které má škola k jednotlivým oblastem k dispozici, případně šetření doplnit jiným vhodným nástrojem či tematicky cílenou diskuzí.

Anketa je tematicky širokým nástrojem, který pokrývá řadu aspektů profesního života pedagogů i života školy. Přestože v průběhu zpracování ankety došlo k legislativnímu rozhodnutí, kterým přestala být závazná forma evaluace školního vzdělávacího programu, považujeme za dobré připomenout, že (spolu s dalšími dvěma obdobnými metodami – Anketou pro rodiče a Anketou pro žáky) koncepčně navazuje na oblasti hodnocení vymezené dříve závaznou vyhláškou č. 15/2005 a že tedy umožňuje přispět k vyhodnocení způsobu, jakým škola plní cíle ŠVP, a jejich důležitosti, k identifikaci oblastí s dobrými výsledky i oblastí, kde jsou patrné rezervy, a při opakované administraci také k vyhodnocení účinnosti navrhovaných opatření ke zlepšení a rozvoji školy.

Součástí anket jsou i okruhy zaměřené na priority učitele, na hodnocení vlastní práce, stejně jako okruhy věnované nárokům na profesní růst (další vzdělávání pedagogických pracovníků), hodnocení týmové práce i úrovně spolupráce všech tří cílových skupin anket a okruh věnovaný pracovní spokojenosti.

Základní verze ankety je členěna na jedenáct oblastí, závěrečná dvanáctá sekce obsahuje shrnující hodnocení spokojenosti s jednotlivými aspekty chodu školy a otázky na silné a slabé stránky školy:

1. Postoje, preference
2. Reflexe vlastních výsledků, sebehodnocení
 - 2.1 výsledky žáků
 - 2.2 úspěchy (ve vztahu k preferencím)
3. Metody a formy výuky
4. Výsledky, hodnocení
 - 4.1 hodnocení žáků
 - 4.2 náročnost požadavků školy
 - 4.3 překážky
5. Sebehodnocení činnosti pedagoga
 - 5.1 zdroje zpětné vazby
 - 5.2 postupy sebehodnocení
6. Další vzdělávání pedagogických pracovníků
 - 6.1 ochota k dalšímu vzdělávání
 - 6.2 formy dalšího vzdělávání
7. Spolupráce

- 7.1 spolupráce v pedagogickém sboru, spolupráce s žáky a rodiči
- 7.2 spolupráce s nepedagogickými pracovníky
- 8. Podpora ze strany školy, vedení školy
- 9. Vztahy
- 10. Zázemí a vybavení školy
 - 10.1 zázemí
 - 10.2 vybavení pro výuku
 - 10.3 výpočetní technika
- 11. Spokojenost s pracovními podmínkami
- 12. Shrnující otázky, celkové zhodnocení

Ankety pro učitele lze doplnit i zvláštním krátkým modulem pro nepedagogické pracovníky. Tento modul se zaměřuje především na otázky spolupráce v rámci školy a pracovní spokojenosti, oproti základní verzi ankety obsahuje pouze čtyři hlavní okruhy:

1. Spolupráce s vedením školy, s vyučujícími, s žáky a rodiči
2. Spolupráce s dalšími nepedagogickými pracovníky
3. Spokojenost s pracovními podmínkami, vedením školy, zázemím a vztahy na škole
4. Shrnující otázky, celkové zhodnocení

Verze ankety pro učitele odborného výcviku i verze pro specializované (např. umělecké) školy mají se základní verzí ankety shodnou strukturu.

Tematický záběr Ankety pro učitele je sice poměrně široký, nástroj však umožňuje modulární využití, tedy práci pouze s vybranými dílčími podoblastmi. Rozhodnutí, na které oblasti se zaměřit a zda šetření uskutečnit jednorázově nebo ve více etapách, činí při přípravě ankety sama škola. Koncepte ankety důsledně sleduje obecné principy pro konstrukci dotazníků. Většina položek je formulována jako uzavřené otázky s možností odpovědi na posuzovací škále (zpravidla čtyřbodové: „rozhodně ano – spíše ano – spíše ne – rozhodně ne“ plus varianta „nedovedu posoudit“) a zaměřuje se na zkušenost, jejíž intenzitu by respondenti měli být schopni na dané škále poměrně jednoznačně vyjádřit, spíše než na obecné názory nebo dojmy. Část otázek je kladena formou tzv. nucené volby, kdy respondenti vybírají z nabídnutého seznamu variant odpovědi (např. důležité a méně důležité cíle pedagogického působení). Nabídnout lze ale i prostor pro volné vyjádření – zpravidla za každým tematickým okruhem následuje možnost zařadit položku, v níž mohou doplnit slovní upřesňující komentář nebo další námět.

Ankety je možné využívat jak jednorázově, tak opakovaně pro sledování dlouhodobějších trendů v životě školy. K výhodám opakovaného zadávání patří i rostoucí informovanost respondentů, ankety tak mohou plnit i „kultivující“ funkci a zvyšovat míru spoluúčasti na chodu školy.

Doporučený interval při opakovaném zadávání je nejméně jeden rok. Opakované šetření by mělo probíhat ve zhruba stejném období školního roku jako předchozí. Takový postup umožňuje získat výsledky, které lze vzájemně srovnávat a zjišťovat tak posuny a trendy v životě školy. Škola však může postupně mapovat různé oblasti – zadávat pokaždé jinak upravenou anketu, s jinými okruhy a otázkami. Pak není potřeba roční odstup ani shodu v období školního roku za každou cenu dodržet. Je také možné zadávat anketu postupně ve více krocích – napřed jen stručnou verzi s minimem otázek spíše obecného charakteru a teprve na základě těchto výsledků verzi podrobnější, soustředěnou např. na problematické oblasti, na oblasti, v nichž nepanuje shoda apod. Pak je naopak vhodné, aby jednotlivé fáze šetření poměrně těsně navazovaly.

Administrace probíhá anonymně, elektronickou cestou či klasicky („tužka a papír“; v tomto případě je nutné jednotlivé formuláře přepsat do systému prostřednictvím zvláštní stránky). Vzhledem k povaze některých položek je důsledné respektování anonymity a vytváření odpovídajících podmínek ze strany zadavatele nezbytné pro zachování validity výpovědí.

4 POKYNY PRO PŘÍPRAVU ANKETY

Vlastní anketu je možné realizovat dvěma způsoby – elektronicky nebo prostřednictvím vytištěných formulářů, které jsou po vyplnění zadány do systému. Příprava nástroje je v obou případech stejná a je možné plně využít prostředí uživatelského rozhraní portálu evaluačních nástrojů (www.evaluačnínastroje.cz). Po otevření stránky Ankety pro učitele se uživateli (je jím zpravidla koordinátor autoevaluace na škole) zobrazí stručný úvodní text, který shrnuje základní principy výběru okruhů a položek dotazníku a obsahuje i odkaz na technický návod k práci v rozhraní (dokument „Návod – Jak používat nástroj“ v záložce Podklady). Při adaptaci ankety je vhodné pokračovat v následujících krocích:

1. Uživatel na úvod zvolí v příslušné záložce typ školy. Na základě jeho volby mu systém poskytne výběr z více než stovky položek, které lze do ankety zařadit.
2. V záložce Info o škole dále upraví úvodní text pro respondenty, který seznamuje s účelem a zaměřením ankety a měl by obsahovat i odkaz na dostupnost výsledků. Nabízený text může uživatel buď jen doplnit o tento údaj, nebo v případě potřeby i nahradit textem vlastním.
3. Ve výběru položek může pokračovat po otevření záložky Výběr otázek. Zde lze provádět i veškeré další editorské zásahy – vedle výběru položek je to především výběr celých tematických okruhů, doplňování vlastních položek a volba formy těchto položek (zda má jít o uzavřené otázky s hodnoticí škálou nebo o otázky otevřené, s textovým polem pro vepsání volné výpovědi).
4. Výslednou podobu ankety lze zkontrolovat po klepnutí na odkaz Zobrazit náhled dotazníku v pravé části obrazovky; tisk anket je možný po otevření příslušného odkazu v záložce Podklady.
5. Po ukončení šetření v elektronické verzi je možné ihned získat základní generovanou zprávu v záložce Zpráva. V případě zadávání ankety tradičním způsobem („tužka a papír“) je nutné jednotlivé vyplněné a vrácené dotazníky zadat do systému v záložce Vložit odpovědi učitelů. Zpráva je v tomto případě generovaná až po klepnutí na odkaz Ukončit vkládání. Výsledná zpráva je v obou případech dokument ve formátu PDF nebo ve formátu přístupném pro další editování (např. v MS Word).

Úprava výchozí verze evaluačního nástroje

První krok ve skutečnosti představuje první redukci celkového počtu položek – výchozí materiál představuje jakousi „banku položek“, které mohou být pro šetření užitečné, není ale nezbytné (a kvůli časové náročnosti ani žádoucí), aby se respondentům předkládaly všechny. Výběrem typu školy se výchozí seznam položek omezí o ty, které pro daný typ školy zpravidla nebývají relevantní. Ekonomičnost nástroje, tj. především časová únosnost pro respondenty a přiměřená náročnost zpracování výsledků, je tímto krokem vyřešena pouze zčásti. Doporučujeme výchozí seznam otázek dále redukovat s ohledem na předem stanovené priority dohodnuté na setkání s učiteli tak, aby učitelé nebyli zbytečným množstvím otázek zahlceni. Tento nezbytný krok je zcela v kompetenci uživatele – koordinátora autoevaluace. Principy výběru položek přitom závisejí na celkové koncepci šetření, tak aby korespondovaly jednotlivé zvolené evaluační nástroje. Výsledný počet položek by měl být maximálně poloviční vzhledem k výchozí nabídce (týká se základní verze ankety, verze pro nepedagogické pracovníky je přímo nabízena v odpovídajícím rozsahu 30 otázek).

Jen menší část nabízených položek – závěrečné obecné hodnocení spokojenosti v jednotlivých oblastech – se do ankety zahrnuje automaticky.

Další výběr se může řídit předem stanovenými požadavky na podrobnější šetření ve vybraných okruzích nebo výsledky předchozího šetření. Pokud se vedle Ankety pro učitele zadává i Anketa pro rodiče a/nebo Anketa pro žáky, je praktické výběr položek z různých nástrojů provádět koordinovaně, aby bylo možné porovnávat názory na stejné otázky z různých zdrojů.

V případě, že škola nemá předem vymezené cílové oblasti, je možné rovněž postupovat ve dvou stupních. V prvním kole může být administrován pouze velmi stručný dotazník, sestávající z automaticky registrovaných položek a případně i omezeného výběru zpravidla spíše obecných otázek. Následně je možné cíleně a detailněji sledovat situaci v oblastech, kde nejsou výsledky prvního šetření jednoznačně interpretovatelné nebo kde vypovídají o existenci rezerv.

Vrátíme-li se k příkladu z kapitoly 2, nabízí se dvojí postup. Pokud škola k výsledku dospěla na základě takového obecného šetření, může dotazník při další administraci rozšířit o položky, které se věnují podrobnější analýze hodnocení výsledků vzdělávání, názorů na náročnost výuky, názorů na překážky a nedostatky, případně o otevřené otázky k adresnějšímu popisu problematiky vzdělávání. Výsledky tohoto podrobnějšího šetření pak mohou poskytnout informaci například o tom,

zda se výhrady k výsledkům týkají spíše překážek na straně žáků, nedostatků ve formách či koordinovanosti výuky, její náročnosti apod., případně i jaké povahy tyto výhrady jsou a nakolik jsou opodstatněné.

Takovéto podrobnější šetření je možné realizovat v původně plánovaném termínu, ale i „ad hoc“ na základě nejednoznačných, nepředpokládaných nebo negativních výsledků. V takovém případě je vhodné vyučující předem seznámit jak s výsledky výchozího šetření, tak se smyslem a účelem jeho pokračování.

Pokud škola již při prvním kole šetření administrovala dostatečně podrobnou verzi dotazníku, může se samozřejmě podrobnějším okolnostem obecných výsledků obdobným způsobem věnovat v rámci interpretace výsledků, aniž je potřeba další šetření provádět.

Způsoby výběru položek

Při dalším výběru položek, především cíleném, předem tematicky zaměřeném, může uživateli usnadnit práci možnost výběru položek po celých blocích. Každou otázku, za níž následuje seznam hodnocených aspektů chodu školy, je možné označit jako celek. V základní verzi nástroje pro vyučující ZŠ či SŠ se jedná o výběr 110 položek, který je samozřejmě nutné dále redukovat. Také v generované závěrečné zprávě se pak zobrazí strukturované hodnocení celého bloku. Podmínkou výběru bloku otázek (tematického okruhu) je volba určitého počtu položek, který by měl posílit spolehlivost (reliabilitu) šetření. Pro hodnocení některých tematických okruhů může být podmínkou výběr alespoň jedné skupiny otázek – bloku. Na tuto podmínku je koordinátor autoevaluace při výběru systémem upozorněn.

V případě výběru celého bloku se také některé položky (ty, které se ptají na zvláště významné nebo na univerzálně sledované skutečnosti) registrují automaticky. Výběr ostatních provádí uživatel (koordinátor autoevaluace) opět samostatně, na základě zvážení potřeby dané položce se věnovat (nebo naopak její nevhodnosti).

Např. škola bez rozšířené sportovní přípravy se nebude dotazovat na náročnost tréninku, škola, která nezajišťuje stravování ve vlastní školní jídelně, se na ně nebude ani ptát, škola, která nevyužívá služeb pedagogických asistentů, se nebude ptát na úroveň spolupráce vyučujících s těmito asistenty.

Doplňování otázek

Škola může rovněž na vyznačených místech doplňovat otázky, které v základní nabídce nejsou. Může přitom čerpat z ostatních verzí dotazníku nebo klást otázky skutečně vlastní. Tato možnost má sloužit především k doplnění konkrétních aktivit, specifických programů, přírůstků ve vybavení školy apod., jejichž rozmanitost lze stěží zachytit v nabídce položek pro stovky škol, ale které mohou být pro školu významné. Dotazník se tak „autentizuje“ a stává se i atraktivnějším pro respondenty. Může se jednat i o otázky důležité pro rozhodování vedení, pro vyjádření názoru zaměstnanců na konkrétní kroky školy apod. Je možné doplňovat otevřené i uzavřené otázky, vždy je však důležité zachovat principy ankety a nároky kladené na položky dotazníku – tj. především:

- na otázku musí být možné uvést jednoznačnou odpověď,
- měla by vycházet ze zkušenosti spíše než být obecně proklamativní,
- nesmí být návodná, nabízet „dobré“ a „špatné“ varianty odpovědi.

I odpovědi na tyto doplněné, „specifické“ položky se automaticky stávají součástí generované evaluační zprávy.

Takto je možné např. do bloku „Další aktivity“ (začíná otázkou „Jste spokojeni s úrovní dalších aktivit školy?“ a pokračuje seznamem) doplnit třeba položku „červnový Den rodičů“ nebo otevřenou otázku „Které další aktivity byste přivítali?“

Doplněným otázkám je třeba věnovat zvýšenou pozornost při edičních úpravách generované zprávy – ze strany autorů metody nelze zaručit, že doplněné otázky budou zpracovány stylisticky správně.

Organizace ankety

Příprava ankety však obnáší více než jen úpravu evaluačního nástroje. Vzhledem k formátu šetření (anonymní, povahy screeningu) je třeba důsledně pomýšlet na podporu návratnosti vyplněných dotazníků, tedy především motivace respondentů. Podcenit by se neměla ani úvodní instrukce (krok 2 při adaptaci ankety pro potřeby školy), především je vhodné srozumitelně popsat, kde budou výsledky dostupné, případně jak s nimi bude škola dále pracovat. Vyučující i další zaměstnanci by měli být o pořádání ankety k evaluaci školy informováni i dalšími cestami – na internetových stránkách školy, na poradě apod. Přínosné může být i poskytnout potenciálním respondentům příležitost podílet se na přípravě anket – opět formou námětů k obsahu anket při poradě koordinátora autoevaluace s jejich zástupci, případně formou otevřeného „předvýzkumu“ s hlavní otázkou, na která témata by se škola měla zaměřit apod.

Zájem o anketu se zpravidla zvyšuje i tehdy, pokud se šetření pravidelně opakuje a stává se standardní součástí chodu školy.

Prezentace výsledků

Pozornost je vhodné věnovat i prezentaci výsledků – vyučujícím i ostatním zaměstnancům by měla být poskytnuta zpětná vazba a možnost k výsledkům se vyjádřit, vybrané výsledky je možné prezentovat opět na internetových stránkách školy, optimální postup zahrnuje i sdělení školy, jak bude na výsledky reagovat.

5 EVALUAČNÍ ZPRÁVA

Evaluační zpráva může sloužit jako interní dokument k rozvoji školy, jako materiál pro školskou inspekci nebo zřizovatele školy, ale i jako zdroj zpětné vazby respondentům, podklad k další diskuzi s učiteli i rodiči i k vlastní reflexi role učitele a jeho pojetí výuky. Předběžné zkušenosti vypovídají o prohlubování zájmu respondentů o tematické okruhy i konkrétní otázky, které dotazník obsahuje. Zprávu nebo její části je možné také zveřejnit např. na internetových stránkách školy.

Generovat zprávu je možné ve formátu PDF nebo jako textový dokument přístupný dalším edičním zásahům (např. v aplikaci MS Word).

Formát evaluační zprávy

Zpráva standardně začíná návrhem úvodního textu, kde se shrnuje, kterých oblastí se anketa týkala a jakou formou se učitelé a další zaměstnanci školy vyjadřovali. Text je doplněn i přehlednou tabulkou účasti respondentů v anketě. Údaje o počtech respondentů, kteří se vyjádřili k jednotlivým posuzovaným oblastem (základ pro výpočet poměrného procentuálního zastoupení), jsou k dispozici i zvlášť pro každý tematický okruh.

Následuje popis výsledků v jednotlivých oblastech: výsledky hodnoticích položek jsou pracovní rozděleny do tří kategorií – zpravidla se shodou nebo rozhodnou převahou kladného hodnocení (zpravidla nad 50 % odpovědí „ano“ a „spíše ano“ a méně než 20 % odpovědí „spíše ne“ a „ne“), s převážně kladným hodnocením, avšak významným zastoupením negativních odpovědí (zpravidla nad 50 % odpovědí „ano“ a „spíše ano“, ale alespoň 20 % odpovědí „spíše ne“ a „ne“), a s relativně největšími rezervami (úhrnně méně než 50 % kladných odpovědí). Podrobné rozdělení odpovědí je prezentováno v tabulkách, vkládaných průběžně v textu.

U dalších kvantifikovaných položek je přidán slovní komentář k rozdělení odpovědí. U otevřených otázek je uvedeno procentuální zastoupení respondentů, kteří projevili zájem podrobněji se vyjádřit, a výčet jejich výpovědí.

Ediční úpravy, rozšíření interpretace

Právě u těchto pasáží zprávy je nejvíce zapotřebí editorských úprav, popřípadě dalšího zpracování dat. Možnost připojit volnou výpověď zpravidla využívá pouze část respondentů, pokud však obdržíme validní volné výpovědi od řádově desítek procent účastníků ankety, je zcela na místě věnovat jim zevrubnější pozornost.

I nižší počet volných výpovědí může mít přinejmenším ilustrativní hodnotu, autentické výpovědi činí zprávu přístupnější a srozumitelnější pro čtenáře. Zpracování menšího počtu výpovědí do textu zprávy je poměrně jednoduché – stačí prostý výběr nebo výčet. Náročnější postup představuje kategorizace výpovědí, kterých je větší množství. Odpovědi je potřeba v první fázi roztřídit na nevalidní a validní (neplatné a platné), ve druhé fázi zvolit vhodné nadřazené kategorie validních odpovědí a případně vyjádřit jejich procentuální zastoupení.

Kategorizaci lze provádět různým způsobem – tříděním vytištěných odpovědí, seskupováním odpovědí v textovém editoru, pokročilejším uživatelům jako nejvhodnější doporučujeme práci v tabulkovém editoru (např. MS Excel, kde lze využít i funkci Automatický filtr a funkce pro výpočet zastoupení odpovědí). Při tomto postupu se osvědčilo zobrazit odpovědi v jednom sloupci a do sloupce napravo přiřadit ke každé z nich název kategorie, kterou zastupuje. S využitím funkce filtru lze pak zobrazit všechny odpovědi z určité kategorie, pomocí matematických funkcí lze snadno zjistit jejich absolutní i poměrné zastoupení.

Příklad: V dotazníku 50 % respondentů napíše volnou textovou odpověď na výzvu „Máte-li zájem, můžete se zde podrobněji vyjádřit o překážkách a nedostatcích, se kterými se setkáváte“. Při kategorizaci jako nevalidní odpovědi označíme odpovědi „ne“, „nemám“ apod. Odpovědi typu „jsem spokojen“, „nemám výhrady“ můžeme zařadit do kategorie pojmenované např. „explicitní vyjádření spokojenosti“ nebo „na překážky nenarážejí“. Další kategorie mohou představovat například výhrady k řešení (nebo neřešení) určitého problému, výhrady k vybavení školy, hodinové dotaci, ke spolupráci se žáky, s rodiči nebo s vedením školy nebo k postupům některého z kolegů apod.

Výsledkem zpracování tohoto typu údajů může být zjištění, že 80 % z odpovědí (tedy 40 % z celkového počtu respondentů) je validních, z nich 50 % (tedy 20 % ze základu) představuje explicitní vyjádření spokojenosti, 40 % (16 % ze základu) poukazuje na nějaký problém na straně žáků a zbylých 10 % (4 % ze základu) představuje adresné výhrady k některému z pedagogů.

V této podobě můžeme s výsledky pracovat, případně je i prezentovat. Předpokladem je, že zvolíme přiměřeně obsahově široké kategorie. Ke každé kategorii lze do zprávy uvést i příklady odpovědí, výjimku tvoří kategorie adresných výhrad – ve zprávě můžeme reflektovat, že existují, uvádění jmen by však znamenalo hrubé porušení etických principů.

Odpoví-li na stejnou otázku pouze 5 % oslovených respondentů a zastoupení kategorií odpovědí bude přibližně stejné, je potřeba na výsledek pohlížet pouze jako na orientační zpětnou vazbu – výpovědi lze využít jako ilustrativní, není však účelné dále je statisticky vyhodnocovat nebo jim ve zprávě věnovat pozornost neúměrnou jejich výskytu.

6 LIMITY REALIZACE, DOPORUČENÍ PRO PRÁCI S VÝSLEDKY

Poslední uvedený příklad ilustruje i další důvod, proč dále edičně pracovat s generovanou zprávou. Je jím etický přístup k zacházení s citlivými informacemi – například s informacemi osobní povahy. Ani jím však výčet důvodů k editorským zásahům do výsledné zprávy nekončí. K dalším patří především:

- generovaný text představuje značné usnadnění práce při popisu výsledků, nemůže však v plném rozsahu nahradit jejich interpretaci vzhledem ke konkrétním podmínkám školy; sama interpretace není mechanickou záležitostí, na rozdíl od značné části analytické práce s daty ji nelze algoritmi- zovat;
- evaluační zpráva školy nevychází jen z jednoho nástroje, je třeba konfrontovat různé zdroje infor- mací;
- vedle interpretace by se škola měla zabývat i formulací návrhů případných opatření a dalších zá- věrů;
- zpráva může sloužit k různým účelům a forma prezentace musí odpovídat každému z nich – škola může (a měla by) se všemi informacemi pracovat jako se zdroji zpětné vazby, není však například povinná učinit z výčtu odstraněných nedostatků součást své internetové prezentace;
- variabilita nástroje a především přístupnost ankety úpravám při zadávání vede k nevyhnutelnému riziku výskytu stylistických nedostatků při automatickém generování textu, zveřejnění zprávy nebo jejích částí by proto vždy měla předcházet přinejmenším jazyková korektura.

V textu manuálu jsme průběžně uváděli i další limity využití evaluačního nástroje. Pokusme se je nyní stručně shrnout:

- **forma ankety:** šetření je anonymní a účast v něm nemůže být vynucována nebo kontrolována, výsledky proto budou nutně pouze orientační (viz oddíl 3);
- **cílová skupina:** přestože výsledky reprezentují pohled kvalifikovaných odborníků, nemají pova- hu expertního posouzení nebo „objektivních“ fakt, vyjadřují do značné míry subjektivní názory a postoje zaměstnanců, a vypovídají tedy spíše o povaze jejich interakce se školou jako celkem, s vedením, s kolegy, se žáky a s jejich rodiči;
- **flexibilita a variabilita nástroje:** přednosti nástroje, které umožňují adaptovat jej na konkrétní podmínky školy, s sebou nesou i zvýšené nároky na přípravu šetření (viz oddíl 4);
- **validita výsledků:** úzce souvisí s jejich uvedením do kontextu dalších známých skutečností, s pro- pojením s výsledky dalších nástrojů a s podporou návratnosti (viz oddíl 4), dosud nelze postupovat podle standardních norem (viz oddíl 7).

Kombinace s dalšími autoevaluačními nástroji

Vedle doporučení formulovaných v příslušných oddílech tohoto manuálu upozorňujeme zvláště na možnost podpory validity šetření kombinací Ankety pro učitele s obdobnými evaluačními nástroji Anketa pro rodiče a Anketa pro žáky. Struktura všech tří nástrojů je sice obdobná, ale každá z cílo- vých skupin anket (rodiče, žáci a učitelé) současně přináší svůj specifický pohled na různé aspekty chodu školy. Náměty pro koordinaci šetření pomocí všech tří nástrojů předkládáme v příloze.

Z dalších metod projektu Cesta ke kvalitě mohou ankety vhodně doplnit například evaluační ná- stroje Rámec pro vlastní hodnocení školy, Klima učitelského sboru (Urbánek, 2011) nebo Interak- ce učitele a žáků (Gillernová a Krejčová, 2011).

Zkušenosti ze škol, které se na přípravě anket podílely a které mají dlouhodobější zkušenost s opakovaným šetřením tohoto typu, potvrzují, že samo začlenění názorů respondentů z řad učite- lů a nepedagogických zaměstnanců do procesu vlastního hodnocení školy působí při vhodné práci s výsledky jako povzbuzování participace respondentů na chodu školy, jako prostředek k probuze- ní a strukturování zájmu o život školy.

7 PROCEDURA VZNIKU EVALUAČNÍHO NÁSTROJE

Anketa pro učitele byla spolu s evaluačními nástroji Anketa pro žáky a Anketa pro rodiče vyvíjena v úzké spolupráci s pracovní skupinou zástupců různých typů škol – vedoucích pracovníků a koordinátorů autoevaluace. V době vzniku reagovala na povinnost vlastního hodnocení školy, určenou příslušnou vyhláškou, a sledovala body ve vyhlášce stanovené, prioritou však byl uživatelský komfort koordinátorů autoevaluace i respondentů. Při tvorbě anket byly důsledně brány v potaz předchozí zkušenosti s průběhem obdobných šetření.

Návrhy obsahu dotazníku, formy zadávání i znění položek jsou výsledkem diskuzí pracovní skupiny. Z možných podob nástroje byla pro splnění cíle poskytnout metodu pro co nejširší základní šetření zvolena forma anonymní a všeobecné ankety, kterou však škola může podle potřeby doplnit dalším, podrobnějším a konkrétněji zaměřeným šetřením (ať již s využitím některého z ostatních evaluačních nástrojů projektu Cesta ke kvalitě či vlastní metodikou) nebo adresnou diskuzí.

Pracovní verze ankety byly průběžně upravovány na základě zpětné vazby od členů pracovní skupiny. Pilotním šetřením na 13 základních a středních školách prošla i elektronická verze dotazníku a aplikace generované zprávy – jednalo se o pilotáž procedury, nikoli výsledků (ve smyslu vytváření norem apod.). Vzhledem k povaze otázek² není pro interpretaci výsledků existence norem nezbytným předpokladem, při ověřování nástroje jsme se soustředili na otázku srozumitelnosti položek i generované zprávy jako na základní podmínky jeho praktické použitelnosti.

2. Zaměřují se na názory a postoje učitelů a nepedagogických pracovníků v konkrétní škole.

8 ZÁVĚREM

Věříme, že Anketa pro učitele i její doplňující modul pro nepedagogické zaměstnance může poskytnout prostor autentickému hlasu respondentů, posloužit při organizaci šetření stejně dobře zkušeným koordinátorům jako začátečníkům a přispět k rozvoji Vaší školy. Přejeme Vám, abyste v ní našli užitečný nástroj, který lze maximálně přizpůsobit potřebám Vaší školy a který bude při evaluaci platným zdrojem užitečných informací.

Za spolupráci, cenné podněty a zpětnou vazbu bychom rádi poděkovali zástupcům škol – Mgr. Jaroslavu Fidrmucovi z Cyrilometodějského gymnázia v Prostějově, Mgr. Mileně Hálkové z Gymnázia J. K. Tyla v Hradci Králové, Bc. Věře Janišové ze ZUŠ B. M. Černoohorského v Nymburce, Mgr. Soně Javůrkové z Janáčkovy konzervatoře a gymnázia v Ostravě, Mgr. Aleně Krejčové z Mateřské školy Duha Soběslav, Mgr. Miroslavě Prchalové ze Základní školy speciální v Jihlavě, Mgr. Pavlu Škramlíkovi ze Sportovní soukromé základní školy, s.r.o. v Litvínově, Mgr. Jaroslavu Šťastnému z Gymnázia a SPgŠ v Liberci, ul. Jeronýmova, a Mgr. Martinu Tobiášovi ze SPŠ ve Frýdku-Místku.

LITERATURA

Anderson, T. Revealing the Hidden Curriculum of E-Learning. In Vrasidas, C., & Glass, G. V. (Eds.). (2002). *Current perspectives in Applied Information Technologies. Vol. 1. Distance Learning*. Greenwich: InformaTION Age Publishing.

Urbánek, P. (2011). *Klima učitelského sboru*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání.

Gillernová, I., & Krejčová, L. (2011). *Interakce učitele a žáků. Dotazník pro žáky*. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání.

Lukas, J. (2007). Vývoj učitele – přehled relevantních teorií a výzkumů (1. část). *Pedagogika*, 57(4), 46-70.

Lukas, J. (2008). Vývoj učitele – přehled relevantních teorií a výzkumů (2. část). *Pedagogika*, 58(1), 36-49.

Lukas, J. (2009). Vztahy mezi učiteli a řediteli na základních školách – přehled relevantních výzkumů. *Studia paedagogica*, 14, 1. Brno: Masarykova univerzita.

Mareš, J., Slavík, J., Svatoš, T., & Švec, V. (1996). *Učitelovo pojetí výuky*. Brno: Centrum pro další vzdělávání učitelů, Masarykova univerzita.

Mareš, J. Pedagogické myšlení učitelů – teoretické úvahy. In Mareš, J., Slavík, J., Svatoš, T., & Švec, V. (1996). *Učitelovo pojetí výuky*, Brno: Centrum pro další vzdělávání učitelů, Masarykova univerzita, s. 9-27.

Svatoš, T. Sebereflexní motivy v učitelském studiu. In Mareš, J., Slavík, J., Svatoš, T., & Švec, V. (1996). *Učitelovo pojetí výuky*. Brno: Centrum pro další vzdělávání učitelů, Masarykova univerzita, s. 74-82.

Švec, V. Učitelovo pojetí efektivních vyučovacích postupů. In Mareš, J., Slavík, J., Svatoš, T., & Švec, V. (1996). *Učitelovo pojetí výuky*. Brno: Centrum pro další vzdělávání učitelů, Masarykova univerzita, s. 59-73.

PŘÍLOHY

Nabídka všech otázek základní verze nástroje pro vyučující ZŠ či SŠ

NÁZORY NA VÝUKU: Vyberte prosím pět položek, které označují to, co ve své praxi považujete za nejvýznamnější, a tři, které považujete za nejméně významné:

	nejvýznamnější	méně významné
zprostředkovat žákům maximum znalostí a vědomostí		
přípravit žáky na přijímací zkoušky a na další studium		
přípravit žáky dobře na budoucí povolání		
rozvíjet dovednosti a praktické uplatnění učiva		
naučit žáky samostatně studovat		
naučit žáky samostatně myslet		
naučit žáky spolupracovat s ostatními		
vést žáky k tomu, aby dodržovali pravidla a respektovali autoritu		
rozvíjet zájmy žáků		
zaujmout žáky a nadchnout je pro předmět, který vyučuji		
naučit žáky pracovat s informacemi		
naučit žáky prezentovat a diskutovat jejich názory a výsledky jejich práce		
naučit žáky vycházet a slušně jednat s lidmi		
povzbuzovat v žácích zdravou sebedůvěru i schopnost přiměřeně kritického sebehodnocení		
pomáhat žákům při výukových problémech		
pomáhat žákům při osobních problémech		

JAK VIDÍM SVOU VÝUKU:

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
Jste se svojí prací se žáky v hodinách obvykle spokojen/a?					
Jste obvykle spokojen/a s výsledky, kterých vaši žáci dosahují?					
Měníte a vylepšujete průběžně přípravy?					
Měníte v závislosti na úspěšnosti výuky přístup k práci se třídou nebo s jednotlivými žáky?					
Cítíte se obecně ve své práci úspěšní?					

JAK VIDÍM SVOU VÝUKU: Posudte, nakolik jsou Vaši žáci schopni:

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
osvojit si dostatek znalostí a vědomostí					
přípravit se na přijímací zkoušky					
přípravit se na další vzdělávání, studium					
přípravit se na budoucí povolání					
prakticky uplatňovat, co se naučí					
samostatně studovat					
samostatně myslet					
spolupracovat s ostatními					
dodržovat pravidla a respektovat autoritu					
samostatně pracovat s informacemi					
prohlubovat svůj zájem o předmět					
prezentovat a diskutovat své názory a výsledky své práce					
vycházet a slušně jednat s lidmi					
projevovat zdravou sebedůvěru i schopnost přiměřeně kritického sebehodnocení					

JAK VIDÍM SVOU VÝUKU: Do jaké míry se Vám ve Vaší práci daří...

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
předávat dostatek znalostí a vědomostí					
připravit žáky na přijímací zkoušky					
připravit žáky na další vzdělávání, studium					
připravit žáky na budoucí povolání					
prakticky uplatňovat, co se žáci naučí					
vést žáky k samostatnosti					
rozvíjet u žáků schopnost spolupráce					
zaujmout a nadchnout žáky					
motivovat žáky k aktivitě ve výuce					
vytvářet přátelskou atmosféru ve třídě, udržovat dobré vztahy s žáky					
mít respekt žáků					
řešit problémy, k nimž ve třídě dochází					
koordinovat svou práci s kolegy					
uplatňovat inovativní metody a postupy					
průběžně doplňovat svou kvalifikaci					
dosáhnout u většiny žáků očekávaných výsledků					
pomáhat žákům při výukových problémech					
pomáhat žákům při osobních problémech					

JAK VIDÍM SVOU VÝUKU: S jakými překážkami a nedostatky se při své práci setkáváte?

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
nadměrný objem učiva					
tlak přijímacích a maturitních zkoušek					
nedostatečná motivace žáků					
nedostatek schopností a nadání u žáků					
nedostatek vlastní vůle k dalšímu vzdělávání					
nedostatečné zázemí a vybavení školy					
špatný pracovní kolektiv					
malá schopnost zaujmout a nadchnout žáky (z mé strany)					
nedostatek zájmu žáků					
nedostatek času					
špatná komunikace s rodiči žáků					
nízká podpora ze strany vedení školy					
nedostatek poradenské podpory ve škole					

Máte-li zájem, můžete se zde podrobněji vyjádřit o úspěšných výsledcích své práce:	
Máte-li zájem, můžete se zde podrobněji vyjádřit o překážkách a nedostatcích, se kterými se setkáváte	

METODY A FORMY VÝUKY: Které formy výuky ve své práci využíváte?

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
frontální způsob výuky					
metody aktivního učení					
projektová výuka					
metody kritického myšlení					
problémový přístup					
skupinové formy výuky					

VÝSLEDKY, HODNOCENÍ: Při hodnocení žáků se Vám daří...

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
poskytovat rodičům konkrétní informace o pokroku jejich dětí					
poskytovat žákům informace o jejich pokrocích a zlepšení					
poskytovat rodičům dostatečnou zpětnou vazbu o případných problémech a neúspěších jejich dětí					
poskytovat žákům dostatečnou zpětnou vazbu o tom, co je potřeba udělat pro zlepšení					
postupovat podle jasných a srozumitelných pravidel					
poskytovat rodičům dostatečný přehled o průběžných výsledcích (průběžná klasifikace apod.)					
brát v potaz vlastní aktivitu žáků					
sdělovat žákům, podle jakých kritérií je hodnotím					

VÝSLEDKY, HODNOCENÍ: Jak náročné jsou podle Vás požadavky, které škola na žáky klade?

	příliš nízké	spíše nízké	přiměřené	spíše vysoké	příliš vysoké	nedovedu posoudit
nároky výuky ve škole						
nároky na domácí přípravu						
požadavky na znalosti						
nároky tréninku						
nároky odborné přípravy						

VÝSLEDKY, HODNOCENÍ: Co podle Vás patří k největším překážkám, aby mohli žáci dosahovat lepších výsledků?

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
neochota k učení, nedostatek vůle					
nízká úroveň motivace					
nedostatek prostoru pro individuální práci					
nadměrný objem učiva					
způsob výuky					
příliš rychlé tempo výuky					
problematické podmínky k učení doma					
příliš mnoho jiných aktivit žáků					
nekázeň žáků					
špatné vztahy ve třídě					

nedostatek poradenské podpory ve škole					
--	--	--	--	--	--

VÝSLEDKY, HODNOCENÍ:

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
Zamýšlíte se nad tím, jak zjistit kvalitu vlastní pedagogické práce?					
Máte o své práci dostatečnou zpětnou vazbu od vedení?					
Máte k dispozici zpětnou vazbu od žáků?					
Máte k dispozici zpětnou vazbu od rodičů svých žáků?					

VÝSLEDKY, HODNOCENÍ: Označte prosím, které metody vlastní evaluace považujete pro sebe za užitečné. Označte prosím také, které formy vlastního hodnocení využíváte nebo jste někdy využil/a.

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit	formu evaluace využívám	
						ano	ne
sebereflexe, vlastní analýza své práce							
srovnání s výsledky jiných vyučujících							
hospitace							
dotazníkové šetření							
konzultace, supervize							
rozhovor s kolegy							
rozhovor se žákem/žáky							
videonahrávka, audionahrávka							
portfolio učitele							

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ:

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
Považujete celoživotní vzdělávání za samozřejmou součástí své práce učitele?					

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ: Které formy vzdělávání považuje pro sebe za vhodné? Označte prosím také, které z forem sami využíváte nebo jste využil/a.

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit	formu vzdělávání využívám	
						ano	ne
rozšiřování studia na VŠ úrovni							
semináře a kurzy							
samostudium odborných publikací							
kurzy zaměřené na aprobaci – prohlubování znalostí v oboru							
kurzy zaměřené na pedagogické kompetence							
kurzy zaměřené na koučink, osobní rozvoj							
kurzy pořádané naší školou							
externí kurzy							

dálkové kurzy formou e-learningu							
----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

SPOLUPRÁCE: Posudte prosím, nakolik jste spokojeni s úrovní...

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
spolupráce s ostatními pedagogy					
koordinace zkoušek					
koordinace zadávání domácích úkolů apod.					
spolupráce s pedagogickými asistenty					
spolupráce s nepedagogickými zaměstnanci školy					
spolupráce s poradenskými pracovníky					
spolupráce s rodiči žáků					
spolupráce s učiteli odborného výcviku					
spolupráce s partnery školy					
exkurzí, kulturních akcí apod. (navazují na výuku ve Vašich předmětech?)					
projektů, které vyžadují týmovou kooperaci (projektová výuka zahrnující více předmětů)					

SPOLUPRÁCE: Jak hodnotíte úroveň spolupráce s nepedagogickými zaměstnanci:

	bezproblémová	drobné nedostatky	spíše problematické	vážné problémy	nedovedu posoudit
školník					
hospodář/ka					
ekonom/ka					
mzdová účetní					
uklízeč					

Máte-li zájem, můžete se zde podrobněji vyjádřit k úrovni spolupráce a týmové práce na škole:

PODPORA ZE STRANY ŠKOLY, VEDENÍ ŠKOLY: Platí podle Vás o naší škole, že...

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
s deklarovanými cíli školy se mohu ztotožnit					
vyhovuje mi, jak se škola prezentuje na veřejnosti – www stránky školy, mediální prezentace...)					
vyhovuje mi, jaké akce škola pořádá					
spolupráce školy s partnery podstatně přispívá k úrovni vzdělávání					
škola poskytuje dostatečnou podporu pro další vzdělávání pedagogických pracovníků					
poradenští pracovníci školy poskytují učitelům užitečnou metodickou podporu					
vedení školy je otevřené vůči podnětům od pedagogických pracovníků					
vedení školy mi umožňuje vést výuku způsobem, který považuji za správný					
porady jsou smysluplné a vedou ke konkrétním závěrům					
koordinace činností ve škole je promyšlená					
znám kritéria, podle kterých vedení školy hodnotí moji práci					
mám včas k dispozici potřebné informace pro svou práci					

mám potřebné pravomoci k plnění svých úkolů					
škola dobře využívá mé schopnosti a kvalifikaci					
ze strany vedení školy je má práce dostatečně oceňována					

PODPORA ZE STRANY ŠKOLY, VEDENÍ ŠKOLY: Přáli byste si, aby se něco změnilo:

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
na vztazích mezi žáky					
na chování žáků vůči učitelům					
na jednání učitelů s žáky					
na přístupu vedení školy					
na vztazích s rodiči žáků					
na vztazích v pedagogickém sboru					
na vztazích s nepedagogickými zaměstnanci					
Pokud ano, co?					

ZÁZEMÍ A VYBAVENÍ ŠKOLY: Platí podle Vás o zázemí školy, že...

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
škola má vyhovující budovu					
ve škole je dostatek učeben					
prostory školy jsou čisté a estetické					
sociální zázemí je na vyhovující úrovni					
poskytuje dobré zázemí pro učitele					
vybavení je pohodlné a ergonomické					
vybavení učeben odpovídá potřebám výuky					
stravování ve školní jídelně je na odpovídající úrovni					

ZÁZEMÍ A VYBAVENÍ ŠKOLY: Nakolik jste spokojeni s vybavením školy, které potřebujete pro výuku?

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
učebnice					
další literatura, knihovna					
pomůcky pro odbornou výuku					
výpočetní technika pro didaktické využití					
audiovizuální technika					
výukové materiály a programy					

ZÁZEMÍ A VYBAVENÍ ŠKOLY: Nakolik jste spokojeni s tím, na jaké úrovni jsou na naší škole...

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
pracovní podmínky					
vztahy na pracovišti					
finanční podmínky					
personální obsazení					
kulturní a estetické prostředí					

Co na naší škole nejvíce oceňujete? Co byste si na škole naopak přáli změnit?

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
Převažují z Vašeho pohledu kladné stránky působení na naší škole nad zápornými?					

ICT: Výpočetní techniku využívám...

	pravidelně	spíše pravidelně	okrajově	nevyžívám	nedovedu posoudit
jako prostředek v rámci výuky					
k prezentaci předmětu					
k zadávání úkolů					
k vystavování materiálů pro studenty ke stažení					
k prezentaci práce studentů					
k práci s talenty (úkoly nad rámec výuky apod.)					
k prezentaci informací o soutěžích					
k prezentaci informací o zajímavostech					
k prezentaci informací o akcích, výměnných pobytech apod.					
k vystavení odkazů na zajímavé informační zdroje					
ke komunikaci se žáky					

Nabídka všech otázek nástroje pro nepedagogické pracovníky škol

SPOLUPRÁCE: Jak hodnotíte spolupráci...

	bezproblémová	drobné nedostatky	spíše problematické	vážné problémy	nedovedu posoudit
s učitelkami a učiteli					
s vyučujícími odborného výcviku					
s vedením školy					
se žáky školy					
s rodiči žáků					

SPOLUPRÁCE: Jak hodnotíte úroveň spolupráce s ostatními neučitelskými zaměstnanci:

	bezproblémová	drobné nedostatky	spíše problematické	vážné problémy	nedovedu posoudit
školník					
hospodář/ka					
ekonom/ka					
mzdová účetní					
uklízeči					

NÁZOR NA ŠKOLU: Nakolik jste spokojeni s tím, jaké jsou na naší škole...

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
pracovní podmínky					
vztahy na pracovišti					
finanční podmínky					
personální obsazení					
zázemí a vybavení potřebné k mé práci					
kulturní a estetické prostředí					

NÁZOR NA ŠKOLU: Platí podle Vás o naší škole, že...

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
mohu se ztotožnit s cíli naší školy					
vyhovuje mi, jak se škola představuje na veřejnosti					
vedení školy je otevřené vůči návrhům od zaměstnanců					
porady jsou smysluplné a vedou ke konkrétním závěrům					
plánování prací ve škole je promyšlené					
znám kritéria, podle kterých vedení školy hodnotí moji práci					
vím včas vše, co je důležité pro mou práci					
mám potřebné pravomoci k plnění svých úkolů					
škola dobře využívá mé schopnosti					
ze strany vedení školy je má práce dostatečně oceňována					
škola má dobrou pověst					

NÁZOR NA ŠKOLU: Co na naší škole nejvíce oceňujete? Co byste si na škole naopak přáli změnit?

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	nedovedu posoudit
Převažují z Vašeho pohledu klady působení na naší škole nad záporů?					

ANKETA PRO UČITELE

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výstup z nástroje

Škola	Základní škola, _____
Spuštěno	34
Dokončeno	20

Úvod

Při autoevaluaci hlavních oblastí působení školy, vymezených vyhláškou, na naší škole vycházíme i z názorů rodičů, žáků a zaměstnanců školy. Jejich pohled na provoz školy, její klima, výsledky i perspektivy dalšího směřování je pohledem přímo zainteresovaných. Zpětná vazba od nich slouží k rozvíjení silných stránek školy, k pokrývání stávajících rezerv a k odstraňování případných nedostatků v poskytovaných službách. Anketa pro učitele se zaměřuje na oblasti jejich názorů na výuku, na otázky chodu školy i na jejich pracovní spokojenost a rezervy v posuzovaných oblastech. Výsledky šetření jsou veřejně dostupné a slouží jako podklad k další diskusi o směřování školy.

V rámci tohoto šetření měli vyučující možnost podrobněji projevit své postoje a preference v rámci výuky, zhodnotit vlastní výsledky a výsledky svých žáků, reflektovat pedagogické úspěchy i případné neúspěchy, a vyjádřit, nakolik jsou spokojeni s úrovní spolupráce v pedagogickém sboru i spolupráce s žáky, rodiči a nepedagogickými pracovníky, podpory své práce ze strany vedení školy, vztahů na škole, zázemí a vybavení potřebného pro výuku.

Své názory vyjadřovali formou hodnocení spokojenosti na posuzovacích škálách, formou výběru odpovědí z nabízených možností i formou volně formulovaných komentářů, podnětů a vzkazů škole.

Překážky a nedostatky

Učitelé nejčastěji uvádějí, že v dosahování optimálních výsledků jim brání:

- nedostatečná motivace žáků (90.48 %, N=21)
- nedostatek zájmu žáků (85.71 %, N=21)

Převážná část vyučujících jmenuje mezi překážkami a nedostatky, se kterými se ve své práci setkávají:

- nedostatek času (71.43 %, N=21)
- špatná komunikace s rodiči žáků (52.38 %, N=21)
- nadměrný objem učiva (52.38 %, N=21)

Učitelé se ve své práci musí jen zřídka (nebo vůbec) vyrovnávat s těmito překážkami:

- malá schopnost zaujmout a nadchnout žáky (z mé strany) (19.05 %, N=21)
- nedostatek poradenské podpory ve škole (14.28 %, N=21)
- nedostatečné zázemí a vybavení školy (9.52 %, N=21)
- špatný pracovní kolektiv (4.76 %, N=21)
- tlak přijímacích a maturitních zkoušek (4.76 %, N=21)

Možnost vyjádřit se podrobněji k úspěchům ve své práci využilo 0 vyučujících:

Přehled detailních odpovědí pedagogických pracovníků

	rozhodně ano [%]	spíše ano [%]	spíše ne [%]	rozhodně ne [%]	nedovedu posoudit [%]	N
nadměrný objem učiva	5	48	24	24	0	21
tlak přijímacích a maturitních zkoušek	5	0	33	33	29	21
nedostatečná motivace žáků	43	48	10	0	0	21
nedostatek schopností a nadání u žáků	10	24	57	10	0	21
nedostatek vlastní vůle k dalšímu vzdělávání	5	38	29	19	10	21
nedostatečné zázemí a vybavení školy	5	5	57	33	0	21
špatný pracovní kolektiv	5	0	38	57	0	21
malá schopnost zaujmout a nadchnout žáky (z mé strany)	5	14	52	19	10	21
nedostatek zájmu žáků	33	52	5	10	0	21
nedostatek času	19	52	19	10	0	21
špatná komunikace s rodiči žáků	10	43	43	0	5	21
nízká podpora ze strany vedení školy	10	19	24	43	5	21
nedostatek poradenské podpory ve škole	5	10	67	19	0	21

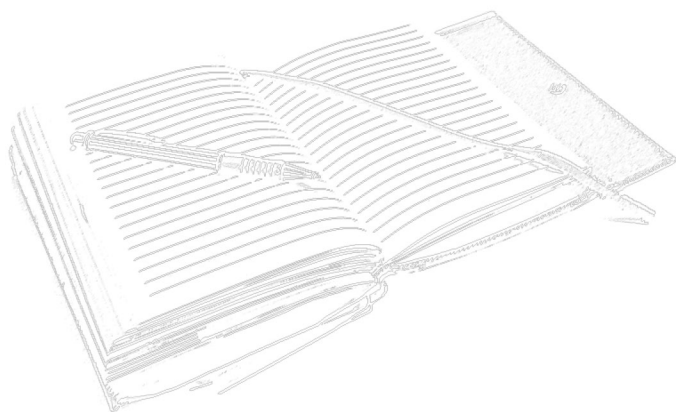
DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Ochota k dalšímu vzdělávání

Za samozřejmou součástí práce učitele považuje další vzdělávání všichni vyučující.

Přehled detailních odpovědí pedagogických pracovníků

	rozhodně ano [%]	spíše ano [%]	spíše ne [%]	rozhodně ne [%]	nedovedu posoudit [%]	N
Považujete celoživotní vzdělávání za samozřejmou součást své práce učitele?	67	33	0	0	0	21

Formy dalšího vzdělávání

Za osobně relevantní formy dalšího vzdělávání považují vyučující:

- kurzy zaměřené na aprobaci - prohlubování znalostí v oboru (95 %, N=20)
- samostudium odborných publikací (90 %, N=20)
- kurzy zaměřené na pedagogické kompetence (85 %, N=20)
- rozšiřování studia na VŠ úrovni (80 %, N=20)
- kurzy pořádané naší školou (80 %, N=20)
- externí kurzy (65 %, N=20)
- kurzy zaměřené na koučink, osobní rozvoj (60 %, N=20)
- dálkové kurzy formou e-learningu (45 %, N=20)

Přehled detailních odpovědí pedagogických pracovníků

	rozhodně ano [%]	spíše ano [%]	spíše ne [%]	rozhodně ne [%]	nedovedu posoudit [%]	N
rozšiřování studia na VŠ úrovni	45	35	5	15	0	20
semináře a kurzy	0	0	0	0	0	0
samostudium odborných publikací	40	50	5	5	0	20
kurzy zaměřené na aprobaci - prohlubování znalostí v oboru	55	40	5	0	0	20
kurzy zaměřené na pedagogické kompetence	25	60	10	5	0	20
kurzy zaměřené na koučink, osobní rozvoj	20	40	40	0	0	20
kurzy pořádané naší školou	40	40	10	10	0	20
externí kurzy	25	40	25	5	5	20
dálkové kurzy formou e-learningu	10	35	25	20	10	20

SPOLUPRÁCE

Spolupráce v pedagogickém sboru, spolupráce s žáky a s rodiči

Převážná většina učitelů je spokojena s úrovní:

- spolupráce s ostatními pedagogy (100 %, N=20)
- spolupráce s nepedagogickými zaměstnanci školy (95 %, N=20)
- spolupráce s poradenskými pracovníky (90 %, N=20)
- koordinace zadávání domácích úkolů apod. (80 %, N=20)

Navzdory významnému procentu kritických hlasů převládá pozitivní hodnocení úrovně

- exkurzí , kulturních akcí apod. (navazují na výuku?) (70 %, N=20)
- spolupráce s rodiči žáků (60 %, N=20)
- projektů.které vyžadují týmovou kooperaci (projektová výuka zahrnující více předmětů) (50 %, N=20)

Méně než poloviny vyučujících projevila spokojenost s úrovní

- spolupráce s učiteli odborného výcviku (0 %, N=0)
- spolupráce s partnery školy (0 %, N=0)
- spolupráce s pedagogickými asistenty (0 %, N=0)
- koordinace zkoušek (0 %, N=0)

Kritické hlasy učitelů se týkají úrovně

- projektů.které vyžadují týmovou kooperaci (projektová výuka zahrnující více předmětů) (45 %, N=20)
- spolupráce s rodiči žáků (35 %, N=20)

Přehled detailních odpovědí pedagogických pracovníků

	rozhodně ano [%]	spíše ano [%]	spíše ne [%]	rozhodně ne [%]	nedovedu posoudit [%]	N
spolupráce s ostatními pedagogy	30	70	0	0	0	20
koordinace zkoušek	0	0	0	0	0	0
koordinace zadávání domácích úkolů apod.	5	75	10	0	10	20
spolupráce s pedagogickými asistenty	0	0	0	0	0	0
spolupráce s nepedagogickými zaměstnanci školy	10	85	5	0	0	20
spolupráce s rodiči žáků	0	60	35	0	5	20
spolupráce s partnery školy	0	0	0	0	0	0
spolupráce s poradenskými pracovníky	25	65	10	0	0	20
spolupráce s učiteli odborného výcviku	0	0	0	0	0	0
exkurzí , kulturních akcí apod. (navazují na výuku?)	15	55	25	0	5	20
projektů.které vyžadují týmovou kooperaci (projektová výuka zahrnující více předmětů)	0	50	40	5	5	20

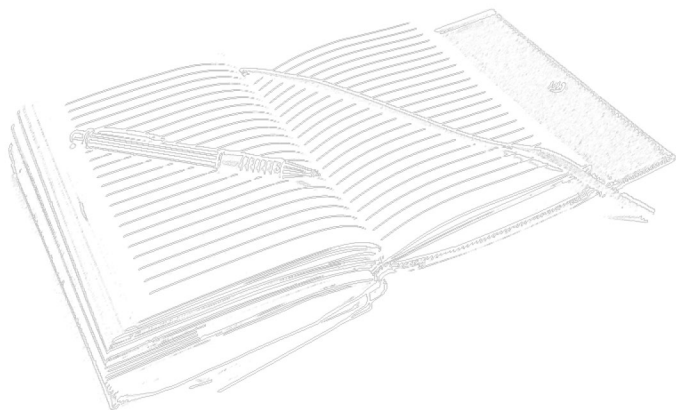
Spolupráce v pedagogickém sboru, spolupráce s žáky a s rodiči

Spokojenost se spoluprací s nepedagogickými zaměstnanci školy shrnují následující tabulky:

Přehled spokojenosti pedagogických pracovníků

	bezproblémová [%]	drobné nedostatky [%]	spíše problematické [%]	vážné problémy [%]	nedovedu posoudit [%]	N
školník	40	50	10	0	0	20
osobní a pedagogičtí asistenti	0	0	0	0	0	0
hospodář/ka	90	10	0	0	0	20
ekonom/ka	100	0	0	0	0	20
mzdová účetní	100	0	0	0	0	20
uklízeči	70	20	10	0	0	20

K úrovni spolupráce na škole se podrobněji vyjádřilo 0 vyučujících, 0 učitelů odborného výcviku

Podpora ze strany školy, vedení školy

Podle většiny vyučujících platí, že:

- škola poskytuje dostatečnou podporu pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (90 %, N=20)
- vyhovuje mi, jak se škola prezentuje na veřejnosti (www stránky školy, mediální prezentace, akce pořádané školou...) (90 %, N=20)
- vedení školy mi umožňuje vést výuku způsobem, který považuji za správný (90 %, N=20)
- vyhovuje mi, jaké akce škola pořádá (85 %, N=20)

Mezi vyučujícími převažuje názor, že:

- vedení školy je otevřené vůči podnětům od pedagogických pracovníků (80 %, N=20)
- poradenští pracovníci školy poskytují učitelům užitečnou metodickou podporu (75 %, N=20)
- znám kritéria, podle kterých vedení školy hodnotí moji práci (70 %, N=20)
- koordinace činností ve škole je promyšlená (65 %, N=20)
- porady jsou smysluplné a vedou ke konkrétním závěrům (60 %, N=20)
- mám včas k dispozici potřebné informace pro svou práci (55 %, N=20)

Vyučující však spíše jen zřídka uvádějí, že:

- další literatura, knihovna, partitury (0 %, N=0)
- ze strany vedení školy je má práce dostatečně oceňována (0 %, N=0)
- mám potřebné pravomoci k plnění svých úkolů (0 %, N=0)
- přispívá k úrovni vzdělávání (0 %, N=0)
- spolupráce školy s partnery podstatně přispívá k úrovni vzdělávání (0 %, N=0)
- s deklarovanými cíli školy se mohu ztotožnit (0 %, N=0)

Přehled detailních odpovědí pedagogických pracovníků

	rozhodně ano [%]	spíše ano [%]	spíše ne [%]	rozhodně ne [%]	nedovedu posoudit [%]	N
s deklarovanými cíli školy se mohu ztotožnit	0	0	0	0	0	0
vyhovuje mi, jak se škola prezentuje na veřejnosti (www stránky školy, mediální prezentace, akce pořádané školou...)	20	70	5	5	0	20
vyhovuje mi, jaké akce škola pořádá	5	80	10	5	0	20
spolupráce školy s partnery podstatně přispívá k úrovni vzdělávání	0	0	0	0	0	0
přispívá k úrovni vzdělávání	0	0	0	0	0	0
škola poskytuje dostatečnou podporu pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	25	65	10	0	0	20
poradenští pracovníci školy poskytují učitelům užitečnou metodickou podporu	15	60	25	0	0	20
vedení školy je otevřené vůči podnětům od pedagogických pracovníků	20	60	20	0	0	20
vedení školy mi umožňuje vést výuku způsobem, který považuji za správný	30	60	5	0	5	20
porady jsou smysluplné a vedou ke konkrétním závěrům	25	35	25	10	5	20
koordinace činností ve škole je promyšlená	20	45	35	0	0	20
znám kritéria, podle kterých vedení školy hodnotí moji práci	25	45	5	20	5	20
mám včas k dispozici potřebné informace pro svou práci	10	45	25	20	0	20
mám potřebné pravomoci k plnění svých úkolů	0	0	0	0	0	0
další literatura, knihovna, partitury	0	0	0	0	0	0
ze strany vedení školy je má práce dostatečně oceňována	0	0	0	0	0	0

Vztahy

Učitelé shledávají potřebu změny:

- na vztazích s rodiči žáků (70 %, N=20)
- na přístupu vedení školy (40 %, N=20)
- na vztazích v pedagogickém sboru (15 %, N=20)
- na vztazích s nepedagogickými zaměstnanci (10 %, N=20)
- na chování žáků vůči učitelům (0 %, N=0)
- na vztazích mezi žáky (0 %, N=0)
- na jednání učitelů s žáky (0 %, N=0)

6 učitelů vzneslo i konkrétní připomínky k žádoucím změnám.

-
- častější komunikace
- Otevřenost v komunikaci a přímost řešení problémů ze strany pedagogů k vedení.
- v organizaci práce
- větší otevřenost a upřímnost
- větší zájem rodičů o prospěch a chování svých dětí ve škole, větší komunikace rodičů se školou

Přehled detailních odpovědí pedagogických pracovníků

	rozhodně ano [%]	spíše ano [%]	spíše ne [%]	rozhodně ne [%]	nedovedu posoudit [%]	N
na vztazích mezi žáky	0	0	0	0	0	0
na chování žáků vůči učitelům	0	0	0	0	0	0
na jednání učitelů s žáky	0	0	0	0	0	0
na přístupu vedení školy	20	20	45	0	15	20
na vztazích s rodiči žáků	15	55	20	0	10	20
na vztazích v pedagogickém sboru	5	10	55	25	5	20
na vztazích s nepedagogickými zaměstnanci	0	10	45	40	5	20

ZÁZEMÍ A VYBAVENÍ ŠKOLY

Zázemí

Většina vyučujících se shoduje v to, že:

- stravování ve školní jídelně je na odpovídající úrovni (100 %, N=20)
- ve škole je dostatek učeben (100 %, N=20)
- využití učeben odpovídá potřebám výuky (95 %, N=20)
- sociální zázemí je na vyhovující úrovni (95 %, N=20)
- poskytuje dobré zázemí pro učitele (90 %, N=20)
- prostory jsou čisté a estetické (90 %, N=20)
- škola má vyhovující budovu (85 %, N=20)

Mezi vyučujícími převažuje názor, že

- vybavení je pohodlné a ergonomické (55 %, N=20)

Největší rezervy vyučující spatřují v tom, zda

- Žádná položka nedosáhla potřebné hranice hlasů.

Přehled detailních odpovědí pedagogických pracovníků

	rozhodně ano [%]	spíše ano [%]	spíše ne [%]	rozhodně ne [%]	nedovedu posoudit [%]	N
škola má vyhovující budovu	25	60	15	0	0	20
ve škole je dostatek učeben	45	55	0	0	0	20
prostory jsou čisté a estetické	10	80	10	0	0	20
sociální zázemí je na vyhovující úrovni	20	75	5	0	0	20
poskytuje dobré zázemí pro učitele	15	75	10	0	0	20
vybavení je pohodlné a ergonomické	10	45	45	0	0	20
využití učeben odpovídá potřebám výuky	20	75	5	0	0	20
stravování ve školní jídelně je na odpovídající úrovni	15	85	0	0	0	20

Vybavení pro výuku

Z hlediska vybavení a potřebných pomůcek vyučující většinou vyjadřují spokojenost s těmito položkami:

- audiovizuální technika (95 %, N=20)

Mezi vyučujícími převažuje spokojenost s těmito pomůckami:

- výukové materiály a programy (80 %, N=20)
- učebnice (75 %, N=20)

Výhrady projevují vyučující nejčastěji ve vztahu k následujícím položkám:

- další literatura, knihovna (40 %, N=20)

Přehled detailních odpovědí pedagogických pracovníků

	rozhodně ano [%]	spíše ano [%]	spíše ne [%]	rozhodně ne [%]	nedovedu posoudit [%]	N
učebnice	15	60	25	0	0	20
další literatura, knihovna	0	40	45	5	10	20
pomůcky pro výuku	0	0	0	0	0	0
pomůcky pro odbornou výuku	0	0	0	0	0	0
speciální pomůcky	0	0	0	0	0	0
audiovizuální technika	30	65	5	0	0	20
diagnostické nástroje	0	0	0	0	0	0
kompensační pomůcky	0	0	0	0	0	0
nástroje	0	0	0	0	0	0
výpočetní technika pro didaktické využití	0	0	0	0	0	0
výukové materiály a programy	10	70	20	0	0	20

SHRNUJÍCÍ HODNOCENÍ

14 vyučujících formou volné výpovědi uvedlo, co na naší škole nejvíce oceňují:

-
- dobrý kolektiv spolupracovníků
- Dovolena i mimo dobu prázdnin, otevřená komunikace, dobrý kolektiv, nedirektivní přístup, podpora v dalším vzdělávání, odchody z práce před skončením pracovní doby
- kolektiv
- Kolektiv 1.stupně,klid k práci,vybavení učeben.
- otevřené jednání, prostor pro aktivitu učitele,vstřícnost
- spolupráce pedagogického sboru a podpora vedení
- spolupráci a vzájemnou vstřícnost některých pedagogických pracovníků,vstřícnost vedení k potřebám pedagogů
- Volný a ochotný přístup vedení k mým předstávám výuky
- Vstřícný a kamarádský kolektiv učitelů, dobré vybavení ICT technikou, dobré vedení školy.
- vybavení pracoven, zázemí
- vybavenost učeben a pohodový kolektiv
- vzájemná spolupráce na 1. stupni
- vybavení ICT
- Vzájemnou spolupráci mezi učiteli,především na 1.stupni.Velmi pškné vybavení učeben ICT.

14 vyučujících rovněž podrobněji uvedlo, co by si na naší škole přáli změnit.

- - hodinovou dotaci pro některé předměty
 - internet (abychom se mohli na něj spolehnout)
 - lepší vybavení některých učeben, lepší a včasnější koordinaci aktivit celé školy,větší podpora vedení při dalších aktivitách učitelů
 - Nábytek a vybavení ve třídách.
 - nábytek ve sborovně a skříně ve třídách
 - nic
 - Novější vybavení nábytku ve sborovně a skříně ve třídách
 - Počítačové zázemí (nové počítače pro učitele a větší počet), vadí mi časté výpadky a potíže s internetovým připojením, ohodnocování pracovníků (pohyblivých složek)
 - práci vedení školy
 - přístup vedoucích pracovníků k podřízeným
 - vedení
 - Vzhled a vnitřní zařízení školy. Především starý a nevyhovující nábytek,interiér školy.
 - Zlepšit vzťahy mezi kolegy a zvýšit flexibilitu kolegů, otevřeně komunikovat a být více kreativní.
- Nainstalovat program smart do jazykové učebny.

evaluační nástroje

1. Rámec pro vlastní hodnocení školy. Metodický průvodce.
2. Anketa pro rodiče. Anketa škole na míru.
3. Anketa pro žáky. Anketa škole na míru.
4. **Anketa pro učitele. Anketa škole na míru.**
5. Analýza dokumentace školy. Katalog kvantitativních indikátorů.
6. Dobrá škola. Metoda pro stanovení priorit školy.
7. Příprava na změnu. Metoda pro předjímání reakcí lidí.
8. Rámec profesních kvalit učitele. Hodnoticí a sebehodnoticí arch.
9. Profesní portfolio učitele. Soubor metod k hodnocení a sebehodnocení.
10. 360° zpětná vazba pro střední úroveň řízení. Soubor dotazníků a metodických doporučení.
11. Metody a formy výuky. Hospitační arch.
12. Učíme děti učit se. Hospitační arch.
13. Výuka v odborném výcviku. Hospitační arch.
14. Klima školy. Soubor dotazníků pro učitele, žáky a rodiče.
15. Klima školní třídy. Dotazník pro žáky.
16. Klima učitelského sboru. Dotazník pro učitele.
17. Společenství prvního stupně. Dotazník pro žáky formou počítačové hry.
18. Interakce učitele a žáků. Dotazník pro žáky.
19. Připravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání. Dotazník pro učitele.
20. Předcházení problémům v chování žáků. Dotazník pro žáky.
21. Poradenská role školy. Posuzovací arch.
22. Mapování cílů kurikula. Posuzovací arch.
23. Strategie učení se cizímu jazyku. Dotazník pro žáky.
24. Školní výkonová motivace žáků. Dotazník pro žáky.
25. Postoje žáků ke škole. Dotazník pro žáky.
26. Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků. Posuzovací archy.
27. ICT v životě školy – Profil školy²¹. Metodický průvodce.
28. Internetová prezentace školy. Posuzovací arch.
29. Skupinová bilance absolventů. Metoda pro hodnocení průběhu školního vzdělávání.
30. Zpětná vazba absolventů a firem. Dotazník pro absolventy a metoda rozhovoru pro zástupce spolupracujících firem.

